



Република Србија  
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД  
Кзз 283/2015  
07.07.2015. године  
Београд

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Н.Б. и др, због кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 5. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.Б., адвоката Р.Ј. и бранилаца окривљене Н.П., адвоката М.Т. и адвоката Н.М., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 940/11 од 19.11.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1261/14 од 07.11.2014. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 07.07.2015. године, једногласно је донео

**ПРЕСУДУ**

**I ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.Б., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 940/11 од 19.11.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1261/14 од 07.11.2014. године, у односу на повреду закона из члана 74. ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује као недозвољен.

**II ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене Н.П. поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 940/11 од 19.11.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1261/14 од 07.11.2014. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене у преосталом делу одбацује као недозвољен.

**Образложење**

Пресудом Вишег суда у Београду К 940/11 од 19.11.2013. године, оглашени су кривим и то: окривљени Н.Б., због кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 5. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 30 година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 08.05.2007. године до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција, окривљена Н.П., због кривичног дела тешко убиство у подстрекавању из члана 114. став 1. тачка 5. у вези члана 34. Кривичног законика и осуђена на казну затвора у трајању

од 30 година у коју јој се урачунава време проведено у притвору од 08.05.2007. године до упућивања у завод за извршење кривичних санкција и окривљени Д.Ш., због кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 3. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од четири године у коју се урачунава време проведено у притвору од 08.05.2007. до 05.07.2007. године. Окривљени Н.Б. и Н.П. ослобођени су од плаћања трошкова кривичног поступка и паушала, те је одлучено да исти падају на терет буџетских средстава суда а окривљени Д.Ш. је обавезан да првостепеном суду на име паушала плати износ од 15.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења као и трошкове кривичног поступка о чијој ће висини бити одлучено накнадно посебним решењем. Оштећени С.П.1 и С.П.2 су ради остваривања имовинско правног захтева упућени на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1261/14 од 07.11.2014. године, одбијене су жалбе Вишег јавног тужиоца у Београду, окривљених Н.Б. и Н.П. и њихових бранилаца, а првостепена пресуда је у односу на ове окривљене потврђена.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног Н.Б., адвокат Р.Ј., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и донесе пресуду којом ће укинути другостепену пресуду и наложити да се понови поступак по жалби окривљеног и његовог браниоца;

- браниоци окривљене Н.П., адвокат М.Т. и адвокат Н.М., због повреде закона из члана 74, члана 438. став 1. тачка 1) 4) и 7) до 10. и став 2. тачка 1) ЗКП, члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд донесе пресуду којом ће преиначити побијане пресуде тако што ће оптужену ослободити од оптужбе или укинути у целини и првостепену и другостепену пресуду и предмет вратити првостепеном суду на поновно одлучивање пред потпуно измењеним већем, као и да се у смислу члана 488. став 3. ЗКП одложи извршење казне окривљеној по правноснажној пресуди Вишег суда у Београду К 940/11 од 19.11.2013. године.

Врховни касациони суд је у смислу члана 488. став 1. ЗКП доставио захтев за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, па је одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП није обавестио јавног тужиоца и браниоце окривљених налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, у којој седници је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви поднети, па је по оцени навода и предлога у захтевима бранилаца окривљених нашао:

Бранилац окривљеног Н.Б. у захтеву за заштиту законитости истиче да је правоснажна пресуда донета уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се заснива на доказу на коме се према одредбама тог законика судска одлука не може заснивати и то на исказу који је окривљени дао 08.05.2007. године пред овлашћеним службеним лицима ОУП-а противно одредбама члана 9, члана 85. и члана 86. ЗКП (односно члана 89. став 8. тада важећег ЗКП-а), с обзиром на то да је исказ окривљеног изнуђен

недозвољеним средствима – уценама, претњама и изнуривањем од стране овлашћених службених лица ОУП-а чиме је повређена одредба члана 9. ЗКП о забрани мучења, нечовечног поступања и изнуде. Према ставу браниоца записник о саслушању окривљеног у предкривичном поступку садржи и формалне недостатке који га такође чине незаконитим доказом, а који се састоје у томе што у записнику није наведено да је окривљени поучен да може сам изабрати браниоца који може присуствовати његовом саслушању, нити да се изричито изјаснио о томе да ли ће ангажовати браниоца, односно да ли се одрекао права да ангажује браниоца и да му је тада саопштено да ће му у том случају бити постављен бранилац по службеној дужности, што је супротно одредби члана 85. став 3. ЗКП, истовремено истичући да наведени записник не садржи одлуку о постављању адвоката С.С. за браниоца окривљеног по службеној дужности.

По налажењу овога суда правоснажном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју се указује захтевом браниоца окривљеног Н.Б. Ово из разлога, јер овај суд налази, а насупрот изнетим наводима захтева, да је окривљени дана 08.05.2007. године саслушан од стране овлашћених службених лица ОУП-а у складу са одредбама члана 89, 90 и 93. тада важећег ЗКП („Службени лист СРЈ“ бр. 70/2001), у присуству браниоца по службеној дужности, а након обављеног поверљивог разговора окривљеног са браниоцем. Окривљени је пре наведеног саслушања у присуству браниоца поучен од стране овлашћених службених лица ОУП о правима из члана 89. став 2. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70/2001) која му припадају као окривљеном, а између осталог и о праву на браниоца из члана 13. став 3. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70/2001), те да није дужан да изнесе своју одбрану нити да одговара на постављена питања и да све што изјави може против њега бити употребљено као доказ, што је констатовано у наведеном записнику као и то да је окривљени исти прочитао и потписао без примедби.

Поред тога, Врховни касациони суд налази да исказ окривљеног дат у предкривичном поступку није последица употребе силе, претње, обмане, недозвољеног обећања, изнуде или других незаконитих поступања од стране овлашћених службених лица ОУП, како се то захтевом истиче, имајући при том у виду да у захтеву нису конкретизоване претње нити су именовани радници полиције који су наводно вршили притисак на окривљеног у циљу изнуђивања признања предметног кривичног дела, те да сам окривљени након поступка који је према њему спроведен у просторијама ОУП против радника ОУП није поднео било какву пријаву због евентуалне употребе недозвољених средстава. Ово посебно када се има у виду да је окривљени у својој одбрани на наведеном записнику детаљно описао извршење предметног кривичног дела која одбрана је у погледу одлучних чињеница сагласна са исказом окривљене Н.П. Следствено изнетом записник о саслушању окривљеног Н.Б. које је обављено од стране овлашћених службених лица ОУП, је прибављен на законит начин, у складу са одредбом члана 226. став 9. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70/2001) и на истом се пресуда може заснивати. То што овај записник не садржи одлуку о постављању браниоца по службеној дужности, по налажењу овога суда, исти не чини недозвољеним доказом, јер доношење таквог решења није било неопходно, већ само да се саслушање осумњиченог обави у складу са његовим законским правима укључујући и право на браниоца, што је у конкретном случају и учињено, па стога по оцени овога суда, приликом саслушања окривљеног у предкривичном поступку није повређено његово право на одбрану, нити је

учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се захтевом неосновано указује.

Неосновани су наводи захтева браниоца окривљеног Н.Б. да је правоснажном пресудом повређен закон из члана 74. ЗКП на штету окривљеног тиме што окривљени у периоду од 03.12.2010. до 07.03.2011. године није имао браниоца иако је у овом поступку одбрана била обавезна.

Из списка предмета произилази да окривљени у периоду од 03.12.2010. године – када је изабрани бранилац окривљеног адвокат Р.Ј. отказао пуномоћје па до 17.02.2011. године када је окривљеном решењем председника Вишег суда у Београду VIII Су 43/11-119 адвокат А.А. постављена за браниоца по службеној дужности, није имао браниоца, чиме, по оцени овога суда, није повређено његово право на одбрану из члана 71. став 2. ЗКП („Службени лист СРЈ“ бр. 70/2001), односно члана 74. сада важећег ЗКП, имајући у виду да у наведеном периоду првостепени суд није предузео ниједну процесну радњу, већ се радило о фази израде писменог отправака пресуде, па се самим тим и не може сматрати да је окривљеном било ускраћено право на обавезну одбрану, па су супротни наводи захтева браниоца окривљеног оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног Н.Б. у захтеву истиче да окривљеном није омогућен увид у списе предмета чиме је повређена одредба члана 68. став 1. тачка б) ЗКП; да у првостепеној пресуди нису наведени разлози због чега нису прихваћени доказни предлози одбране, чиме се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члан 438. став 2. тачка 2) ЗКП, те да другостепени суд није нашао за сходно да отвори главни претрес и изведе доказе које је одбрана предложила, што представља повреду кривичног поступка из члана 460. ЗКП. Међутим, наведене повреде закона чланом 485. став 4. ЗКП нису предвиђене као разлози због којих окривљени може поднети овај ванредни правни лек, па је захтев браниоца окривљеног у овом делу оцењен као недозвољен.

По оцени овога суда, осталим наводима захтева да су нижестепени судови пропустили да испитају у својству сведока и то: овлашћена службена лица ОУП која су обавила саслушање окривљеног, М.Д. – старешину окривљеног, адвоката С.С. – браниоца окривљеног по службеној дужности, З.К. – брата окривљеног и Д.Б. – супругу окривљеног, у суштини се правоснажна пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што такође није дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног у смислу члана 485. став 4. ЗКП, па је захтев браниоца окривљеног и у овом делу оцењен као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује и то да је због одбијања свих доказних предлога одбране окривљеном повређено Уставом зајемчено право на правично суђење из којих навода по налажењу овог суда произлази да се захтев подноси и по законском основу из члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП.

Имајући у виду да је одредбом 484. ЗКП, која пописује обавезан садржај захтева, прописано да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) тог Законика мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда

за људска права, а да бранилац окривљеног иако захтев подноси по законском основу из члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђено да је повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, Врховни касациони суд налази да захтев браниоца окривљеног у овом делу нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је иако се радило о хитном поступку, који је морао бити спроводен без одуговлачења, исти трајао више од седам година на који начин је окривљеном повређено и право на суђење у разумном року, што представља повреду закона из члана 14. ЗКП, која чланом 485. став 4. ЗКП, није прописана као разлог због којег окривљени може поднети захтев за заштиту законитости, па је захтев браниоца окривљеног Н.Б. и у погледу ових навода оцењен као недозвољен.

Браниоци окривљене Н.П. у захтеву указују да је правоснажна пресуда донета уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се заснива на незаконито прибављеним доказима на којима се пресуда према одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на исказу окривљеног Н.Б. са записника Полицијске управе и на другом исказу окривљене Н.П. датом пред овлашћеним службеним лицима ОУП-а. У вези са тим у захтеву се наводи да су наведени искази окривљених дати под притиском, а да записник о саслушању окривљене Н.П. не садржи разлоге због чега је окривљена поново саслушавана и то без претходног знања њеног браниоца.

Врховни касациони суд налази да су изнети наводи захтева бранилаца окривљене Н.П. неосновани. Ово стога, јер је саслушање окривљених Н.Б. и Н.П. од стране овлашћених службених лица ОУП-а, обављено у складу са одредбама ЗКП, и у присуству бранилаца окривљених по службеној дужности. Да су окривљени Н.Б. и Н.П. слободно износили своју одбрану и без притисака овлашћених службених лица, по оцени овог суда, указује детаљност и међусобна сагласност њихових исказа, а осим тога, у захтеву бранилаца окривљене Н.П., притисак на окривљену није ни на који начин конкретизован нити образложен, а из списка, како је напред објашњено, произлази да притиска приликом давања исказа није било. То што је окривљена Н.П. приликом другог саслушања у полицији изнела одбрану на којој се заснивају правноснажне пресуде, по оцени овога суда, не значи да је овај исказ окривљене последица употребе недозвољених средстава од стране овлашћених службених лица, јер је окривљена пре давања исказа могла да се консултује са својим браниоцем о чему је пре саслушања и поучена. Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи захтева бранилаца окривљене Н.П., да је правноснажна пресуда донета уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, па је захтев бранилаца окривљене у овом делу оцењен као неоснован.

Браниоци окривљене Н.П. у захтеву истовремено истичу и то да се објективном анализом одбране окривљених који су дали на наведеним записницима не може закључити да је окривљена Н.П. подстрекавала окривљеног Н.Б. да лиши живота сада покојног Н.П., којим наводима се, по оцени овога суда даје сопствена оцена наведених исказа окривљених и у вези са тим правоснажна пресуда оспорава због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што

чланом 485. став 4. ЗКП није прописано као дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, па је захтев бранилаца окривљене Н.П. и у овом делу оцењен као недозвољен.

Браниоци окривљене Н.П., у захтеву за заштиту законитости истичу да је изрека првостепене пресуде неразумљива, чиме се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, као и да је изрека пресуде противречна сама себи и разлозима пресуде, да пресуда не садржи ралоге о чињеницама које су предмет доказивања, а да су они разлози који су дати потпуно нејасни и у знатној мери противречни, посебно са садржином исправа и записника о исказима сведока, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП; да су оба нижестепена суда повредила одредбу члана 16. став 2. ЗКП која прописује обавезу суда да са једнаком пажњом утврђује и цени чињенице које терете или иду у корист окривљеног; да је председник првостепеног већа прекршио претпоставку невиности из члана 3. ЗКП, те да се Апелациони суд у Београду у својој пресуди ниједном речју није осврнуо на ове повреде ЗКП супротно члану 460. ЗКП. Како чланом 485. став 4. ЗКП истакнуте повреде закона нису прописане као разлози због којих окривљени може поднети овај ванредни правни лек, то је захтев бранилаца окривљене Н.П. у погледу изнетих навода оцењен као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљене Н.П. указује се и то да је првостепени суд био дужан да утврди да ли је убиство сада покојног Н.П. лични чин окривљеног Н.Б. или је последица подстрекавања од стране окривљене Н.П. имајући у виду да је на основу изведених доказа утврђено да је окривљени Н.Б. због отплате туђих дугова дошао у тешку материјалну ситуацију и да је пред својим кумом – окривљеним Д.Ш. изјавио да га је Н.П. завио у црно и да ће му се због тога осветити, те да је, према ставу бранилаца, произвољан и неутемељен закључак првостепеног и другостепеног суда да је окривљена Н.П. створила и учврстила одлуку код окривљеног Н.Б. да лиши живот њеног супруга узимајући у обзир и то да су судски вештаци – неуропсихијатри и психолози изнели мишљење да је окривљени због алкохолисаног стања и својих карактерних црта испољавао непредвидиво понашање и склоност ка агресивним и импулсивним поступцима тако да су агресивност и импулсивност које је окривљени испољио критичном приликом били проузроковани његовим личним односом са покојним П. и да је следствено томе окривљени Н.Б. извршилац неподстрекаваног кривичног дела убиство на мах из члана 115. КЗ; затим да у редовном кривичном поступку није утврђено у чему се састоји подстрекавање на убиство и да у конкретном случају нема доказа да је окривљена Н.П. подстрекавала окривљеног Н.Б. на извршење предметног кривичног дела имајући у виду одбрану окривљеног Н.Б. коју је дао пред истражним судијом и на главном претресу када је био доследан у тврдњи да је покојног Н.П. лишио живота на мах испровоциран његовим увредљивим и провокативним понашањем независно од дотадашњег односа са окривљеном Н.П.; да су окривљена Н.П. и њен супруг са својом децом чинили хармоничну породичну заједницу што су потврдили и саслушани сведоци; да су погрешно оцењени искази сведока - родитеља Н.П. као и Ж.В. и Д.В., те да је погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање довело до погрешне примене закона, тако што је у погледу предмета оптужбе у односу на окривљену Н.П. примењен закон који се није могао применити – члан 114. став 1. тачка 5. у вези члана 34. КЗ, на који начин је на њену штету повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Иако се браниоци окривљене у захтеву формално позивају на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која је у смислу члана 485. став 4. ЗКП дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, изнетим наводима се, по оцени овога суда, у суштини оспорава оцена изведених доказа и указује да се правоснажна пресуда заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању у погледу предузетих радњи подстрекавања и оспорава постојање умишљаја код окривљене Н.П., што не може бити предмет испитивања по захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљене Н.П. наводи се да су побијане пресуде донете и уз учињене повреде закона из члана 74, члана 438. став 1. тач. 1) 4) и 7) до 10) члана 439. тач. 1) и 3) и члана 441. ст. 3. и 4. ЗКП које су у захтеву само побројане без навођења разлога.

Међутим, Врховни касациони суд је приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости везан разлозима, делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, што значи да суд одлучујући о захтеву, уколико разлози за истакнуте повреде закона нису наведени, нема законско овлашћење да по службеној дужности оцењује у чему се састоје повреде закона на које се у захтеву указује, а да у предметном захтеву бранилаца окривљене цитиране повреде закона у правноснажној одлуци нису конкретизоване нити образложене, то је овај суд нашао да захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене Н.П. у овом делу нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

С обзиром на то да је одредбом члана 484. ЗКП која прописује обавезан садржај захтева прописано да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење, а у случају из члана 485. став 1. тач. 2) и 3) тог Законика мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права, те да браниоци окривљене у захтеву наводе да је окривљеној правоснажном пресудом повређено право на правично суђење у разумном року зајемчено чланом 32. Устава Републике Србије чиме се указује на повреду закона из члана 483. став 1. тачка 3) ЗКП, а да уз захтев нису доставили одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, којом је утврђено да је повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног у поступку које је зајемчено Уставом или Европском ковенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, Врховни касациони суд налази да захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене нема законом прописан садржај у односу на цитирану повреду закона.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тач. 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник  
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа - судија  
Јанко Лазаревић,с.р.**